

УДК 368

DOI: https://doi.org/10.31521/modecon.V29(2021)-21

Петрук О. М., доктор економічних наук, професор кафедри фінансів та кредиту, Державний університет «Житомирська політехніка», м. Житомир, Україна

ORCID: 0000-0002-5351-5679

e-mail: petruk6@gmail.com

Полчанов А. Ю., доктор економічних наук, доцент кафедри фінансів та кредиту, Державний університет «Житомирська політехніка», м. Житомир, Україна

ORCID: 0000-0001-6019-9275

e-mail: polchanov@gmail.com

Новак О. С., кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів та кредиту, Державний університет «Житомирська політехніка», м. Житомир, Україна

ORCID: 0000-0002-5671-0306

e-mail: novak_os@ukr.net

Дячек С. М., кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів та кредиту, Державний університет «Житомирська політехніка», м. Житомир, Україна

ORCID: 0000-0003-2061-9938

e-mail: djacheksvetlana@ukr.net

Фінансова модель діяльності регіонального підрозділу страхової компанії

Анотація. У статті досліджено питання оцінки доцільності інвестицій у розвиток регіональних підрозділів страхових компаній на основі розробки фінансової моделі діяльності регіонального підрозділу. Методологічною основою дослідження стали загальнонаукові та спеціальні методи дослідження, зокрема методи теоретичного узагальнення, аналізу, синтезу, порівняння, а також методи фінансового моделювання. Інформаційною базою дослідження стали дані Національного банку України та журналу «Insurance TOP» щодо показників діяльності регіональних підрозділів страхових компаній в Україні. Метою статті є розробка фінансової моделі діяльності регіонального підрозділу страхової компанії, що враховувала б перспективи розвитку регіонального страхового ринку та обсяг необхідних інвестицій для відкриття або розширення підрозділу, та надала можливість спрогнозувати згенеровані ним грошові потоки й оцінити доцільність відповідних інвестицій.

За результатами аналізу страхових премій, зібраних відокремленими структурними підрозділами страхових компаній у 2017-2020 рр., було виявлено найбільш перспективні регіональні страхові ринки. На основі виявлених тенденцій побудовано прогноз надходження страхових платежів у регіонах на 2021-2023 роки. На прикладі Житомирської області побудовано фінансову модель діяльності новоствореного підрозділу страховика у регіоні. Модель передбачала визначення: 1) цільової частки ринку (залежно від можливостей компанії та популярності бренду страховика); 2) структури страхового портфеля (виходячи із характерних для ринку конкретного регіону страхових продуктів); 3) рівня страхових виплат та комісійної винагороди (на основі фактичних даних за 2020 рік); 4) витрат на ведення справи, що включали податок на прибуток, оплату праці штатних співробітників, нарахування на оплату праці, адміністративні витрати тощо. Це дало можливість спрогнозувати майбутній грошовий потік та провести кількісну оцінку інвестиційного проекту з відкриття регіонального підрозділу в Житомирській області.

Ключові слова: регіональний підрозділ; страхова компанія; страхування; управління; фінансова модель.

Petruk O., Doctor of Economic Sciences, Professor of Department of Finance and Crediting, Zhytomyr Polytechnic State University, Zhytomyr, Ukraine

Polchanov A., Doctor of Economic Sciences, Associate Professor, Associate Professor of Department of Finance and Crediting, Zhytomyr Polytechnic State University, Zhytomyr, Ukraine

Novak O S., PhD (Economics), Associate Professor of Department of Finance and Crediting, Zhytomyr Polytechnic State University, Zhytomyr, Ukraine

Diachek S., PhD (Economics), Associate Professor of Department of Finance and Crediting, Zhytomyr Polytechnic State University, Zhytomyr, Ukraine

¹Стаття надійшла до редакції: 05.08.2021

Received: 05 August 2021

Financial Model of Activity of the Regional Division of the Insurance Company

Abstract. Introduction. The article examines the issue of assessing the feasibility of investment in the development of regional divisions of insurance companies based on the development of a financial model of the regional division. The methodological basis of the study were general and special research methods, including methods of theoretical generalization, analysis, synthesis, comparison, as well as methods of financial modelling. The information base of the study was the data of the National Bank of Ukraine and the research «Insurance TOP» on the performance of regional divisions of insurance companies in Ukraine.

Purpose. The purpose of the article is to develop a financial model of the regional division of the insurance company, which would take into account the prospects of the regional insurance market and the amount of investment required to open or expand the unit and allow to forecast cash flows and assess the appropriateness of investments.

Results. According to the results of the analysis of insurance premiums collected by separate structural divisions of insurance companies in 2017-2020, the most promising regional insurance markets were identified. Based on the revealed tendencies the forecast of receipt of insurance payments in regions for 2021-2023 was constructed. The financial model of activity of the newly created division of the insurer in the region was constructed on the example of Zhytomyr region. The model provided for the definition of: 1) the target market share (depending on the company's capabilities and the popularity of the insurer's brand); 2) the structure of the insurance portfolio (based on the characteristic of the market of a particular region of insurance products). In the case of Zhytomyr region, the main types of insurance were defined as compulsory insurance of civil liability of owners of land vehicles under domestic and international agreements, motor insurance and property insurance; 3) the level of insurance payments and commissions (based on actual data for 2020); 4) costs of conducting the case, which included income tax, salaries of full-time employees, payroll, administrative costs, etc.

Conclusions. The financial model of activity of the regional division of the insurance company provides a possibility to predict future cash flow and quantify the investment project for the development of the branch network of insurance companies.

Keywords: regional division; insurance company; insurance, management; financial model.

JEL Classification: C02; G22; G32.

Постановка проблеми. Регіональні підрозділи страховиків є важливим каналом надходження страхових платежів та забезпечують просторову диверсифікацію страхового портфеля компаній. Сучасний стан розвитку страхового ринку характеризується посиленням конкурентної боротьби на фоні скорочення кількості учасників ринку, економічним спадом, зумовленим поширенням коронавірусу COVID-19, а також сповільненням темпів зростання страхового ринку в цілому. Виходячи з даних, оприлюднених Національним банком України [6], що з 2020 р. виступає регулятором ринку, частка страхових надходжень від філій у загальній сумі страхових премій у non-life сегменті зростає з 10,38 % у першому кварталі 2018 р. до 15,41 % у четвертому кварталі 2020 р., збільшуючи свою частку в середньому на 1,8 п. п. щороку. За умови збереження даної тенденції можна припустити, що за підсумками 2021 р. частка філій у загальній сумі страхових премій складе 17,24%, а за підсумками 2022 р. – 19,07 відсотків. Таким чином, через зростання ролі регіональної мережі у досягненні стратегічних цілей страхових компаній можна очікувати на відкриття нових або розширення діяльності регіональних підрозділів, що існують. При цьому таке рішення керівництва страхових компаній потребує фахового обґрунтування.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблеми управління страховим бізнесом розглядалися у роботах таких вчених як: Н. Г. Виговська [1], С. В. Князев [3], Д. В. Мун [4], Н. Н. Пойда-Носик [5], А. Ю. Полчанов [7], М. Я. Тимчак [10], Н. В. Ткаченко [11] Д. Д. Хемптон [13] та ін. Оцінка відповідних напрацювань дає підстави стверджувати, що дослідники, як правило,

акцентувались на питаннях діяльності страхової організації в цілому, в той же час, в умовах нових викликів для фінансового сектору, зусилля компанії мають бути зосереджені на підтримці тих ланок компанії, що безпосередньо взаємодіють із клієнтами, зокрема регіональних підрозділів. Відповідно до цього, виявлено, що недостатньо розкритим залишається питання використання фінансових моделей для прогнозування діяльності регіонального підрозділу страхової компанії та оцінки ефективності інвестицій у розширення страхового бізнесу на регіональному рівні.

Формулювання цілей дослідження. Метою статті є розробка фінансової моделі діяльності регіонального підрозділу страхової компанії, що враховувала б перспективи розвитку регіонального страхового ринку й обсяг необхідних інвестицій для відкриття або розширення підрозділу та давала можливість спрогнозувати згенеровані ним грошові потоки й оцінити доцільність відповідних інвестицій. Методологічною основою дослідження стали загальнонаукові та спеціальні методи дослідження, зокрема методи теоретичного узагальнення, аналізу, синтезу, порівняння та моделювання.

Виклад основного матеріалу. Загальний алгоритм побудови фінансової моделі передбачає здійснення наступних кроків:

1. Визначення перспективного регіону для інвестицій у розвиток регіональної мережі.
2. Побудова прогнозу надходжень страхових платежів в регіоні на найближчі роки.
3. Визначення необхідного обсягу інвестицій для захоплення цільової частки ринку та побудова прогнозу операційних доходів.

4. Визначення структури страхового портфеля на основі типової для регіону структури страхового портфеля;

5. Побудова прогнозу операційних витрат (страхові виплати та відшкодування, комісійна винагорода).

6. Побудова прогнозу витрат на ведення справи (податки, оплата праці штатних співробітників, нарахування на оплату праці, адміністративні витрати, витрати на рекламу тощо).

7. Визначення чистого фінансового результату діяльності та дисконтованого грошового потоку.

8. Оцінка доцільності відкриття/розширення діяльності регіонального підрозділу.

Першочерговим заходом є визначення перспективних регіональних страхових ринків. Для виявлення тенденції розвитку ринків окремих областей нами було розраховано щорічні темпи приросту страхових платежів регіональних підрозділів страхових компаній (табл. 1). Слід зазначити, що такий підхід не враховує надходження страхових платежів від головних офісів страховиків, що переважно розташовані у великих містах (Київ, Харків, Одеса, Львів).

Таблиця 1 Темпи приросту страхових платежів у регіонах України у 2018-2020 рр., %

Регіон (область)	Темп приросту страхових платежів			
	2018/ 2017 рр.	2019/ 2018 рр.	2020/ 2019 рр.	середній темپ приросту
Вінницька область	32,2	28,5	9,3	22,9
Волинська область	36,0	24,4	9,6	22,9
Дніпропетровська область	21,3	20,2	15,9	19,1
Донецька область	-14,1	55,3	21,2	17,4
Житомирська область	33,9	33,9	16,6	27,9
Закарпатська область	33,9	17,8	13,2	21,3
Запорізька область	19,2	23,1	30,9	24,3
Івано-Франківська область	30,3	31,0	11,8	24,0
Київська область	31,7	-37,2	647,3	83,6
Кіровоградська область	32,9	42,3	14,0	29,2
м. Київ	26,1	63,0	24,4	36,8
Луганська область	-40,2	-14,9	39,5	-10,8
Львівська область	30,6	54,8	12,9	31,7
Миколаївська область	28,3	36,6	27,3	30,7
Одеська область	37,3	11,9	7,8	18,3
Полтавська область	25,3	27,4	17,1	23,2
Рівненська область	35,3	25,2	24,5	28,2
Сумська область	34,2	26,7	6,7	22,0
Тернопільська область	40,3	28,9	9,4	25,5
Харківська область	37,4	19,3	30,8	28,9
Херсонська область	25,0	36,5	17,4	26,0
Хмельницька область	33,2	24,5	15,5	24,2
Черкаська область	24,1	18,3	13,2	18,4
Чернівецька область	26,6	15,0	19,0	20,1
Чернігівська область	19,9	14,3	-8,1	8,0

Примітка. Без урахування тимчасово окупованих територій

Джерело: розрахунки авторів на основі запиту до Національного банку України

До числа найбільших перспективних можна віднести: Житомирську, Кіровоградську, Миколаївську, Рівненську, Тернопільську та Херсонську області. Якщо припустити, що протягом 2021-2023 рр. страхові платежі зростатимуть на рівні середніх значень за 2017-2020 рр., то прогноз страхових платежів регіональних підрозділів

страхових компаній матиме наступний вигляд (табл. 2).

Таким чином, можна припустити, що, наприклад, у Житомирській області обсяг страхових платежів, зібраних страховими підрозділами протягом 2021-2023 рр. зросте понад, ніж у 2 рази.

Таблиця 2 Прогноз надходження страхових платежів до регіональних підрозділів страхових компаній, тис. грн

Регіон (область)	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2023 р.
Вінницька область	377 752	464 310	570 702	701 472
Волинська область	342 333	420 674	516 942	635 241
Дніпропетровська область	886 966	1 056 548	1 258 552	1 499 178
Донецька область	285 324	334 882	393 047	461 315
Житомирська область	256 555	328 058	419 489	536 403
Закарпатська область	302 279	366 725	444 910	539 764
Запорізька область	453 437	563 737	700 868	871 356
Івано-Франківська область	257 577	319 456	396 200	491 381
Київська область	1 048 379	1 924 491	3 532 753	6 485 011
Кіровоградська область	170 631	220 422	284 743	367 832
м. Київ	7 902 266	10 806 857	14 779 072	20 211 331
Луганська область	35 826	31 956	28 505	25 426
Львівська область	957 826	1 261 105	1 660 413	2 186 155
Миколаївська область	247 125	323 025	422 237	551 920
Одеська область	699 327	827 423	978 982	1 158 301
Полтавська область	303 693	374 141	460 930	567 853
Рівненська область	266 592	341 804	438 236	561 874
Сумська область	169 837	207 138	252 631	308 116
Тернопільська область	290 117	364 169	457 123	573 804
Харківська область	700 529	903 283	1 164 720	1 501 824
Херсонська область	206 740	260 589	328 464	414 018
Хмельницька область	257 452	319 776	397 186	493 336
Черкаська область	250 408	296 564	351 227	415 965
Чернівецька область	176 150	211 513	253 976	304 963
Чернігівська область	131 585	142 108	153 473	165 746

Примітка. Без урахування тимчасово окупованих територій

Джерело: сформовано авторами

Наступним кроком після визначення перспектив страхового ринку одного із регіонів України (в нашому випадку ми зосередимо увагу на Житомирській області), є визначення обсягів інвестицій, необхідних для відкриття нового регіонального підрозділу або розширення діяльності, який уже існує. Скориставшись інформацією оприлюдненою ТДВ «Страхова група «Оберіг» щодо відкриття страхової агенції в рамках програми франчайзингу [12], ми припустили, що вартість відкриття нового підрозділу складає 120 тис. грн, в тому числі витрати на оргтехніку, меблі та витрати пов'язані з юридичним оформленням.

Частка регіонального ринку, на яку претендує новостворений підрозділ, залежить від страхових продуктів, які пропонує страховик, рівень пізнаваності бренду на національному ринку та інших факторів. У рамках нашого дослідження ми припускаємо, що у перший рік частка компанії на ринку становитиме 0,5 %, у другий і третій – 0,8% та 1,0% відповідно. Для цього підрозділ витратитиме на рекламу 3 % від очікуваних страхових платежів, що відповідає середньому по ринку співвідношенню витрат на рекламу та маркетинг до валових страхових платежів у 2018-2020 роках.

Для визначення типової структури страхового портфеля для області ми розраховували середні значення частки кожного з основних видів страхування у загальному страховому портфелі регіональних підрозділів у даному регіоні. Інформаційною базою розрахунків стали дані журналу InsuranceTOP у 2018-2020 рр. [2; 8; 9]. Для Житомирської області структура має такий вигляд:

- 1) обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів за внутрішніми договорами (ОСЦПВ) – 45,07 відсотків;
- 2) страхування наземного транспорту (КАСКО) – 32,07 відсотків;
- 3) страхування майна – 6,71 відсотка;
- 4) обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів за міжнародними договорами (Зелена карта) – 2,44 відсотка;
- 5) інші види – 13,71 відсотка.

Прогноз операційних доходів новоствореного регіонального підрозділу страхової компанії на 2021–2023 рр. представлено в табл. 3.

Таблиця 3 Прогноз операційних доходів новоствореного регіонального підрозділу страхової компанії на 2021–2023 рр.

Показники	2021 р.	2022 р.	2023 р.
Обсяг ринку, тис. грн	328 058	419 489	536 403
Частка ринку, %	0,50	0,80	1,00
Структура страхового портфеля, %, в т. ч.:	100	100	100
КАСКО	32,07	32,07	32,07
ОСЦПВ	45,07	45,07	45,07
Страхування майна	6,71	6,71	6,71
Зелена карта	2,44	2,44	2,44
Інші види	13,71	13,71	13,71
Операційні доходи, всього, тис.грн, в т. ч.:	1640,29	3355,91	5364,03
КАСКО	526,04	1076,24	1720,24
ОСЦПВ	739,28	1512,51	2417,57
Страхування майна	110,06	225,18	359,93
Зелена карта	40,02	81,88	130,88
Інші види	224,88	460,10	735,41
КАСКО	526,04	1076,24	1720,24

Джерело: сформовано авторами

Для побудови прогнозу операційних витрат необхідно визначити рівень виплат за кожним із видів страхування, а також комісійної винагороди. На нашу думку, рівень виплат доцільно встановити на рівні середнього по регіону за даними Insurance TOP [9], а саме: КАСКО – 46,0%; ОСЦПВ – 45,2%; страхування майна – 21,5%; Зелена карта – 51,9%; інші види – 29,7% (встановлено на основі співвідношення для всіх видів страхування).

Аналогічним чином, на основі даних про співвідношення аквізційних витрат до валових

надходжень страхових платежів за підсумками 2020 року [6] можна визначити рівень комісійної винагороди: КАСКО – 27,9%; ОСЦПВ – 16,7%; страхування майна – 20,0%; Зелена карта – 23,9%; інші види – 20,4% (встановлено на основі співвідношення для всіх видів страхування).

Прогноз операційних витрат новоствореного регіонального підрозділу страхової компанії на 2021–2023 рр. представлено в таблиці 4.

Таблиця 4 Прогноз операційних витрат новоствореного регіонального підрозділу страхової компанії на 2021–2023 рр., тис. грн

Показники	2021 р.	2022 р.	2023 р.
Операційні витрати, всього	1035,04	2117,61	3384,75
– Страхові виплати та відшкодування, в т. ч.:	687,36	1406,29	2247,78
КАСКО	241,98	495,07	791,31
ОСЦПВ	334,15	683,65	1092,74
Страхування майна	23,66	48,41	77,38
Зелена карта	20,77	42,50	67,93
Інші види	66,79	136,65	218,42
– Комісійна винагорода, в т. ч.:	347,68	711,33	1136,97
КАСКО	146,77	300,27	479,95
ОСЦПВ	123,46	252,59	403,73
Страхування майна	22,01	45,04	71,99
Зелена карта	9,57	19,57	31,28
Інші види	45,88	93,86	150,02

Джерело: сформовано авторами

До витрат на ведення справи ми закладаємо податок на прибуток (як 3 % від суми страхових платежів за відповідний період), оплату праці штатних співробітників (на рівні 4 мінімальних заробітних плат), нарахування на оплату праці, адміністративні витрати (оренда офісного приміщення та комунальні

платежі на рівні 30 000 грн за місяць), витрати на рекламу (на рівні 3 % від страхових платежів за відповідний період) та інші витрати (на рівні 2 % від страхових платежів за відповідний період). Крім того, ми припускаємо, що оплата праці та адміністративні

витрати зростатимуть на 10 % щорічно протягом 2021-2023 роки (табл. 5).

На підставі цього можна спрогнозувати фінансовий результат діяльності на 2021-2023 роки. Якщо, з огляду на специфіку страхового бізнесу, прирівняти фінансовий результат діяльності до чистого грошового потоку, отримаємо можливість визначити дисконтований грошовий потік (табл. 6). У цьому

випадку ставка дисконтування була встановлена на рівні 20 відсотків.

Виходячи з цього, чиста приведена вартість інвестицій складає 211,28 тис. грн за 3 роки (з урахуванням початкових інвестицій у 120 тис. грн), а внутрішня норма дохідності складає 26,93 відсотків. Тобто в цьому випадку відкриття новоствореного регіонального підрозділу страхової компанії в Житомирській області є доцільним.

Таблиця 5 Прогноз витрат на ведення справи новоствореного регіонального підрозділу страхової компанії на 2021-2023 рр., тис. грн

Показники	2021 р.	2022 р.	2023 р.
Витрати на ведення справи, всього в т.ч.:	842,58	1050,97	1289,87
<i>податки</i>	49,21	100,68	160,92
<i>оплата праці штатних співробітників</i>	288,00	316,80	348,48
<i>нарахування на оплату праці</i>	63,36	69,70	76,67
<i>адміністративні витрати (оренда, комунальні платежі)</i>	360,00	396,00	435,60
<i>реклама</i>	49,21	100,68	160,92
<i>інше</i>	32,81	67,12	107,28

Джерело: сформовано авторами

Таблиця 6 Прогноз бюджету новоствореного регіонального підрозділу страхової компанії на 2021–2023 рр., тис. грн

Показники	2021 р.	2022 р.	2023 р.
Операційні доходи	1640,29	3355,91	5364,03
Операційні витрати, в т.ч.:	1035,04	2117,61	3384,75
- <i>страхові виплати та відшкодування</i>	687,36	1406,29	2247,78
- <i>комісійна винагорода</i>	347,68	711,33	1136,97
Витрати на ведення справи	842,58	1050,97	1289,87
Фінансовий результат діяльності	-237,33	187,33	689,41
Чистий грошовий потік	-237,33	187,33	689,41
Дисконтований грошовий потік	-197,78	130,09	398,96

Джерело: сформовано авторами

Висновки. В умовах посилення конкуренції на вітчизняному страховому ринку мережа відокремлених структурних підрозділів страховиків починає відігравати все більш вагомую роль у страховому бізнесі. Аналіз динаміки розвитку страхування на регіональному рівні дає можливість виявити найбільш перспективні місцеві ринки для збільшення присутності страхових компаній. Виходячи із припущень щодо розвитку страхового ринку конкретного регіону, ймовірної частки ринку на ньому, а також рівня операційних витрат та витрат на ведення справи, є можливість визначити очікуваний

чистий грошовий потік від діяльності підрозділу. На основі цих даних та з урахуванням необхідного обсягу інвестицій можна провести кількісну оцінку доцільності вкладання коштів у відкриття нового регіонального підрозділу або розширення теперішньої діяльності, що сприятиме більш ефективному використанню потенціалу страхових компаній.

Перспективним напрямом подальших досліджень є виявлення закономірностей розвитку регіональних страхових ринків під впливом пандемії COVID-19.

Література:

1. Виговська Н. Г., Полчанов А. Ю., Виговський В. Г. Моделивання впливу банківських установ на розвиток страхових компаній. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Вип. 28(2). С. 97-100.
2. Итоги работы компаний в разрезе регионов Украины за 2018 год. Insurance TOP. URL : <https://forinsurer.com/files/file00653.pdf> (дата звернення : 11.05.2021).
3. Князев С. В. Маркетинговые стратегии в управлении филиалом страховой компании. *Управление в страховых компаниях*. 2008. № 1. URL : https://marketing.rbc.ru/research/issue/45424/full_free_download/ (дата звернення 11.05.2021).
4. Мун Д. В. Залог успешности директора филиала страховой компании. *Управление в страховой компании*. 2007. № 4. URL : <http://www.ins-izdat.ru/index.php/2011-01-26-11-45-23/4-2007/439-2011-10-29-22-42-24> (дата звернення 11.05.2021).
5. Пойда-Носик Н. Н. Страхове підприємництво регіону : сучасний стан і перспективи розвитку: монографія. Ужгород : Мист. Лінія, 2010. 232 с.
6. Показники діяльності страхових компаній. URL : https://bank.gov.ua/files/stat/Insurance_companies.zip. (дата звернення : 11.05.2021).
7. Полчанов А. Ю. Стратегічне фінансове управління страховими компаніями : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.08 / Житомирський державний технологічний університет, Житомир, 2012. 187 с.
8. Результати компаній в розрізі регіонів України за 9 місяців 2020 року. Insurance TOP. URL : <https://forinsurer.com/files/file00694.pdf>. (дата звернення : 11.05.2021).
9. Результати роботи компаній в розрізі регіонів України за 2019 рік. Insurance TOP. URL : <https://forinsurer.com/files/file00673.pdf>. (дата звернення : 11.05.2021).
10. Тимчак, М. Я. Розвиток регіональних страхових ринків України у посткризовий період. *Науковий вісник Ужгородського університету*. 2014. №3. С. 138-142.
11. Ткаченко Н. В. Роль стійкості регіональної мережі та ділової репутації у забезпеченні фінансової безпеки страхової компанії. *Науковий вісник Львівського національного державного університету внутрішніх справ*. 2014. №1. С. 155-163
12. Франшиза страховой группы «Обериг». URL : <https://inventure.com.ua/investments/franshiza-strahovoj-gruppy-oberige> (дата звернення : 11.05.2021).
13. Хэмптон Д. Д. Финансовое управление в страховых компаниях. Москва : АНКЛ, 1995. 263 с.

References:

1. Vygovskaya, N. G., Polchanov, A Yu. & Vygovsky, V. G. (2018). Modeling the impact of banking institutions on the development of insurance companies. *Prichornomors'ki ekonomichni studii*, 28(2), 97-100 [in Ukrainian].
2. Insurance TOP (2018). Itogi raboty kompaniy v razreze regionov Ukrainyi za 2018 god [The results of the work of companies in the context of regions of Ukraine for 2018]. Retrieved from : <https://forinsurer.com/files/file00653.pdf> [in Russian].
3. Knyazev, S. V. (2008). Marketing strategies in the management of a branch of an insurance company. *Upravlenie v strahovyh kompaniyah*, 1. Retrieved from : https://marketing.rbc.ru/research/issue/45424/full_free_download/ [in Russian].
4. Mun, D. V. (2007). The key to the success of the director of a branch of an insurance company. *Upravlenie v strahovoj kompanii*, № 4. Retrieved from : <http://www.ins-izdat.ru/index.php/2011-01-26-11-45-23/4-2007/439-2011-10-29-22-42-24> [in Russian].
5. Pojda-Nosik, N. N. (2010). Strahove pidpriemnictvo regionu: suchasnij stan i perspektivi rozvitku: monografiya. Uzhgorod : Myst. Liniia, 232 s. [in Ukrainian].
6. Pokazniki diyal'nosti strahovyh kompanij [Performance indicators of insurance companies]. Retrieved from : https://bank.gov.ua/files/stat/Insurance_companies.zip [in Ukrainian].
7. Polchanov, A Yu. (2012). Strategic financial management of insurance companies (Ph.D. Thesis). *Money, finance and credit*. Zhytomyr : Zhytomyr State Technological University, 187 s. [in Ukrainian]
8. Insurance TOP. (2020). Rezultaty kompanii v rozrizi rehioniv Ukrainy za 9 misiatsiv 2020 roku [The results of the work of companies in the context of regions of Ukraine for 9 month of 2020]. Retrieved from : <https://forinsurer.com/files/file00694.pdf> [in Ukrainian]
9. Insurance TOP. (2020). Rezultaty roboty kompanii v rozrizi rehioniv Ukrainy za 2019 rik. [The results of the work of companies in the context of regions of Ukraine for 9 month of 2020] Retrieved from : <https://forinsurer.com/files/file00673.pdf> [in Ukrainian]
10. Tymchak, M Ya. (2014). Development of regional insurance markets of Ukraine in the post-crisis period. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu*, 3, 138-142 [in Ukrainian]
11. Tkachenko, N. V. (2011). The role of regional network stability and business reputation in ensuring the financial security of the insurance company. *Naukovyi visnyk Lvivskoho natsionalnoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav*, 1, 155-163 [in Ukrainian].
12. Franchise of the insurance group «Oberig». Retrieved from : <https://inventure.com.ua/investments/franshiza-strahovoj-gruppy-oberige> [in Russian]
13. Tsyganov, A. A. & Kirillova, N. V. (2018). Insurance market of the Russian Federation. Regional aspect. *Ekonomika regiona*, 4, 1270-1281 [in Russian].

